

Kulturhistorisk inventering av kyrkobyggnader och kyrkomiljöer i
Linköpings stift 2003

ÖSTRA HARGS KYRKA

Östra Hargs socken
Linköpings kommun
Linköpings stift
Östergötlands län

ÖSTERGÖTLANDS LÄNSMUSEUM

Raoul Wallenbergs plats • Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013-23 03 00 • Fax 013-14 05 62
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

ÖSTRA HARGS KYRKA

Kulturhistorisk inventering av kyrkobyggnader och kyrkomiljöer i Linköpings stift
Delrapport november 2003, kompletterad 2007

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund.....	3
Syfte.....	3
Kulturminneslagen	3
Kulturhistorisk bedömning	3
Inventeringens uppläggning och rapport.....	4
ÖSTRA HARG KYRKA.....	5
BESKRIVNING OCH HISTORIK	5
<i>Socknen</i>	6
<i>Kyrkomiljön</i>	6
<i>Kyrkogården</i>	6
<i>Kyrkobyggnaden</i>	6
<i>Exteriör beskrivning</i>	7
<i>Interiör beskrivning</i>	8
KULTURHISTORISK BEDÖMNING	10
<i>Kyrkogården</i>	10
<i>Kyrkobyggnaden</i>	10
HÄNDELSELISTA	12
BEFINTLIGA SKYDDSFORMER	14
KÄLLOR	14
<i>Övriga inventeringar</i>	15
<i>Kartor</i>	15

Inledning

Bakgrund

Med utgångspunkt i behovet av att förbättra kunskapsunderlaget för våra kyrkobyggnader och kyrkomiljöer genomförs en stiftsövergripande kulturhistorisk inventering. På uppdrag av Linköpings stift utför Östergötlands länsmuseum inventeringen inom stiftets del av Östergötlands län. Arbetet bekostas av medel från den kyrkoantikvariska ersättningen och påbörjades under år 2004. Projektet beräknas vara avslutat vid utgången av år 2006. Inventeringen berör de till Svenska kyrkan hörande kyrkobyggnader som omfattas av kulturminneslagen. Lagen gäller de kyrkobyggnader som är tillkomna före utgången av år 1939 och ytterligare några som skyddas genom särskilt beslut av Riksantikvarieämbetet. Denna rapport utgör en delrapport i inventeringen vars resultat kommer att sammanställas och analyseras i en stiftsövergripande rapport.

Syfte

De stiftsövergripande inventeringarnas syfte är:

- att lyfta fram och öka förståelsen för kyrkans kulturvärden och att främja kontakterna mellan kyrkan och kulturmiljövården
- att skapa ett underlag för församlingarnas/samfälligheternas planering och förvaltning av kyrkan/kapellet och för vård- och underhållsplaner
- att sammanställa ett enhetligt och tillgängligt kunskapsunderlag med beskrivning av och historik för den enskilda kyrko/kapellbyggnaden samt en bedömning av de kulturhistoriska värdena. Inventeringen blir samtidigt en samlad dokumentation och överblick av kyrkobyggnader/kapell och kyrkomiljöer i stiftet från 2000-talets första decennium.
- att skapa ett underlag för handläggning av kyrkoantikvariska ärenden och för bedömning av var det är särskilt viktigt att stödja insatser med kyrkoantikvarisk ersättning.

Kulturminneslagen

Enligt Lag om kulturminnen m.m. (SFS 1988:950) skall Svenska kyrkans *kyrkobyggnader*, *kyrkotomter* och *begravningsplatser* vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas. Tillstånd måste sökas hos länsstyrelsen för att göra väsentliga förändringar av kyrkobyggnaden.

Kulturhistorisk bedömning

Den kulturhistoriska bedömningen görs utifrån principer som tagits fram av och fortlöpande diskuteras med representanter för Linköpings stift, länsstyrelserna i Jönköpings, Kalmar, och Östergötlands län samt läns museerna i Jönköpings och Kalmar län. En kulturhistorisk bedömning är aldrig definitiv utan hela tiden föremål för omvärderingar. Bedömningen utgår från såväl den enskilda kyrkobyggnadens värden som kyrkomiljöns i sin helhet, men också till värden i förhållande till andra kyrkobyggnader i stiftet och övriga landet. Inför varje planerad förändring skall tillstånd inhämtas från länsstyrelsen och varje ärende behandlas där från fall till fall. Den kulturhistoriska bedömningen utgör underlag för beslut om vilka åtgärder som kan vara berättigade till kyrkoantikvarisk ersättning.

Inventeringens uppläggning och rapport

Rapporten består av en historik över kyrkobyggnaden, en beskrivning av exteriör och interiör, fotografier och en kulturhistorisk bedömning. Arbetet har varit uppdelat i en fältdel med inventering och fotografering samt en arkivgenomgång. De aktuella arkiv som gått igenom har främst varit läns museets topografiska arkiv och Antikvarisk-topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet i Stockholm. Uppgifter har vidare hämtats från aktuell litteratur däribland hembygds litteratur. I viss mån har lantmäteriets handlingar och kartor nyttjats. De i rapporten redovisade arkivuppgifterna utgör en sammanfattning av genomgångna arkiv och ska inte ses som en komplett beskrivning av händelser i kyrkobyggnadens historia. Arbetet inkluderar en omfattande fotodokumentation varav endast en mindre del är presenterad i denna rapport. Delar av inventeringsmaterialet görs tillgängligt via Kulturmiljövårdens bebyggelseregister, vilket är ett informationssystem som förvaltas av Riksantikvarieämbetet (www.raa.se).

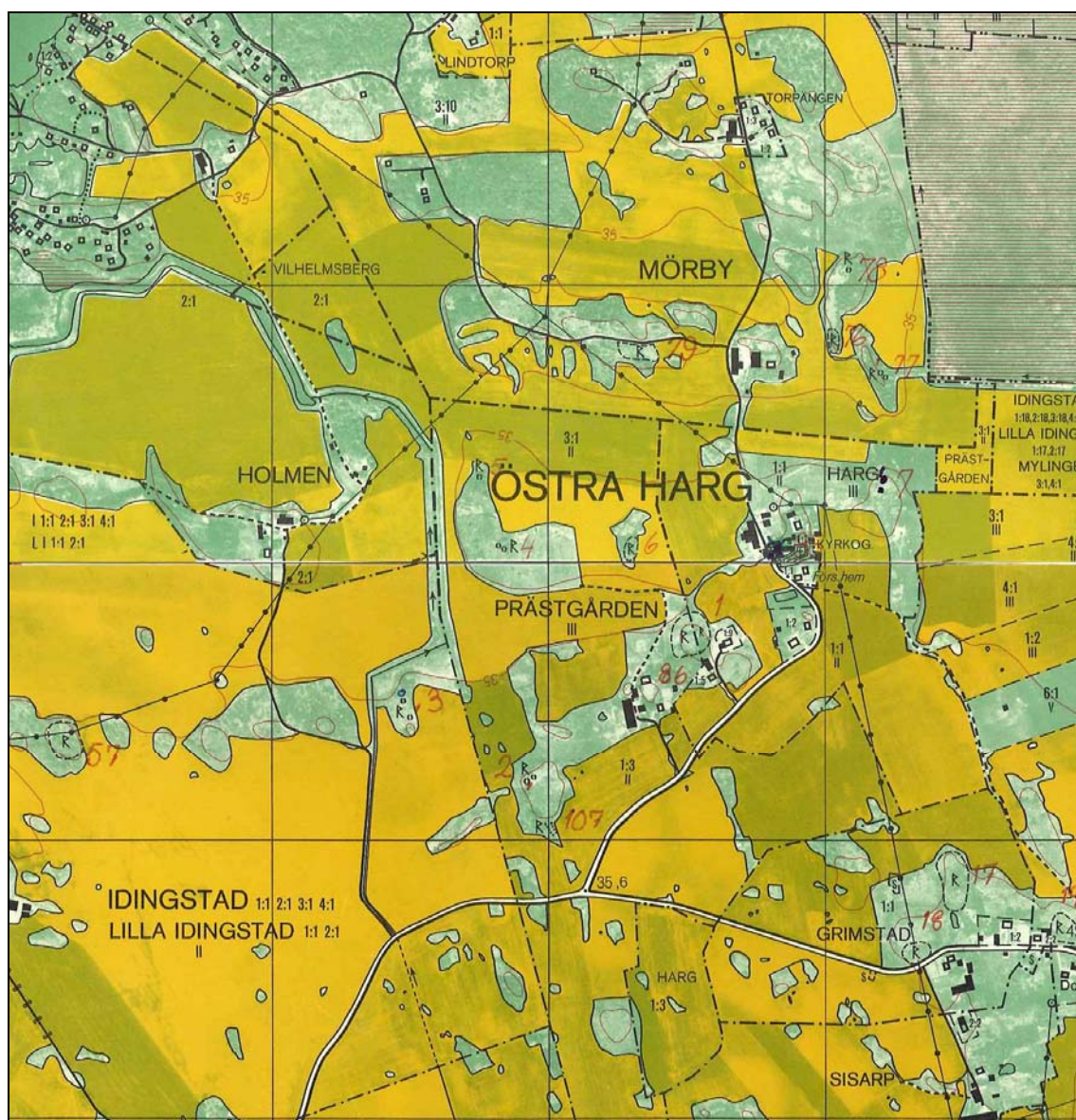
Fältarbetet, fotografering och rapportsammanställningen har utförts av antikvarie Anna Lindqvist vid Östergötlands läns museum. Rapporterna finns tillgängliga på Linköpings stift, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Östergötlands läns museum samt på respektive kyrklig samfällighet.

ÖSTRA HARG KYRKA

Östra Harg 4:1, Östra Hargs socken, Linköpings kommun, Åkerbo härad, Östergötlands län och landskap, Linköpings stift

Östra Hargs kyrka uppfördes under 1100-talets andra hälft med ett långsträckt långhus och smalare kor med absid. Under 1400-talet valvslogs kyrkorummet. År 1751 förlängdes långhuset åt väster. Kyrkan präglas idag framför allt av en genomgripande om- och tillbyggnad som skedde 1885, då bl a tornet tillkom. Kor och absid försågs med målningar 1925. Fasaderna är vitputsade och sadeltaken har plåttäckning. Tornets spira är kopparklädd. Huvudingången är via vapenhuset i söder, men en ingång finns även på tornets södra sida.

BESKRIVNING OCH HISTORIK

Utsnitt ur ekonomisk karta, 1982, blad 8F 6j Luestad, 8F 7j Östra Harg

Socknen

Östra Harg är en medeltida socken och omnämns 1291 som *Harg*. Den är belägen nordöst om Linköping och delas i mitten av sjön Roxen. Den hör till det område som benämns östra Östergötlands odlingsbygd. Den södra delen domineras av åkermark, medan den norra mest består av skogsklädda höjder. Huvudnäringen har varit jordbruk. Socken är fornlämningsrik med bl a talrika fynd från stenåldern som vittnar om en tidig etablering i området. Bland socknens större gårdar utmärker sig Idingstads säteri.

Kyrkomiljön

Kyrkan är avsidet belägen på en udde i sjön Roxen ca 1 mil nordöst om Linköping. Söder om kyrkan ligger de fd skolbyggnaderna. Den äldsta skolan uppfördes 1850 och 1877 uppfördes en byggnad för småskolan. Den äldre byggnaden ombyggdes till lärarbostäder 1926 då en ny skolbyggnad uppfördes längre åt söder mellan kyrkan och prästgården. Den äldre skolbyggnaden används idag som församlingshem. Den fd prästgården, som ligger ca en kilometer sydväst om kyrkan, är uppförd i mitten av 1800-talet.

Östra Hargs kyrka omkring 1940 och 2007.

Kyrkogården

Kyrkogården omgärdas av en stenvmur, vars norra delar härrör från den äldre bogårdsmuren. Ingångar finns i söder och väster med grindstolpar av granit och smidda svartmålade grindar.

En beskrivning och historik av kyrkogården redovisas i separat rapport från utförd kyrkogårdsinventering.

Kyrkobyggnaden

Kyrkan uppfördes ursprungligen under 1100-talets andra hälft av kalksten med ett långsträckt långhus och ett smalare kor med absid. Vid en arkeologisk undersökning 1987 kunde det konstateras att långhuset varit försett med sidobänkar och sidoaltare. Takstolarna har ursprungligen varit öppna, senare har långhus och kor försetts med ett plant trätak och därefter har åtminstone koret haft ett tunnvalv. Under 1400-talet slogs valv av tegel i hela kyrkan. Fynd av kalkputsbitar med målningsrester vid utgrävningarna 1987 tyder på att kor och långhus varit bemålade, troligen med en enkel ribbdekoration från senmedeltiden. Över valven finns spår av den romanska kyrkans små rundbågiga fönster samt hammarband med fragment av röd färg. Den nuvarande sakristian härrör från 1726 och föregicks sannolikt av en medeltida sakristia på samma plats. År 1751 förlängdes kyrkan åt väster och den nya delen försågs med trätunnvalv. I samband med det revs ett äldre trätorn eller en takryttare.

Östra Hargs kyrka 1921 och 2007.

Redan på 1830-tal uppstod diskussioner om att uppföra ett torn vid kyrkan västgavel. Det dröjde dock till 1885, då kyrkan ombyggdes efter ritningar av arkitekten Emil Langlet (1824-1898). Han var arkitekt vid Överintendentsämbetet och även slottsarkitekt. Han var den arkitekt i Sverige som mest stred för att införa centralkyrkoplanen. Östra Hargs kyrka fick ett helt nytt torn i väster och sakristian byggdes om och fick sin nuvarande utformning. Sannolikt tillkom även de nuvarande gjutjärnsfönstren vid denna tidpunkt. Kyrkans klockor flyttades till det nybyggda tornet från en äldre klockstapel på kyrkogården. Tunnvalven av trä från 1751 samt korets valv ersattes av nya tegelvalv och 1400-talsvalven jämnades ut med tjocka putslager för att efterlikna de nyslagna valven. Kyrkorummet fick en ny öppen bänkinredning samt ny altarprydnad, en gipskopia av Thorvaldsens Kristus. Före 1885 pryddes kyrkans altare av ett kors i rokokostil från 1787. Den tillhörande sockeln av kolmårdsmarmor står kvar på altaret. Själva altarbordet härstammar också från 1787. Kyrkan hade före ombyggnaden 1885 en ingång från söder och försågs nu med ytterligare en på tornets sydsida. Orgelläktaren uppfördes 1886 i samband med att kyrkan fick en ny orgel tillverkad av orgelbyggaren Carl Elfström i Ljungby. Vid 1800-talets sista decennier härstammar även dopfunten av kolmårdsmarmor.

En osignerad ritning från 1876 visar kyrkan med ett nytt vapenhus ”Projekt till nytt Wapenhus och förändring af Östra Hargs kyrka”. Det nuvarande vapenhuset uppfördes efter den ritningen och fanns redan vid Langlets ombyggnad, vilket förklarar att vapenhus och torn har olika utformning avseende bl a fönster och portar. Ritningen från 1876 visar även kyrkan med mindre stickbågiga fönsteröppningar samt koringång i söder. Huruvida det fanns ett äldre vapenhus före 1876 är oklart.

Målningarna i koret och absiden utfördes 1925 av konstnären och teaterdekoratören Yngve Lundström. Då ommålades även den fasta inredningen och predikstolen från 1699. Kyrkan har inte genomgått några större renoweringar under den senare delen av 1900-talet, med undantag av omläggningen av golvet 1987 i samband med hussvampsangrepp samt ommålning av interiören 2006.

Exteriör beskrivning

Kyrkan är orienterad i öst-västlig riktning med koret i öster. Den består av ett murat långsträckt långhus, ett smalare absidkor, en sakristia på korets nordsida, vapenhus på långhusets sydsida samt torn i väster. De vita fasaderna är slätputsade med en kraftig profilerad taklist, som fortsätter på tornet. Fasaderna har, enligt uppgift, spår av gul avfärgning. Långhusets sockel är pågjuten och gråmålad, tornet har en skråkantad huggen granitsockel och vapenhuset en huggen granitsockel. På korets norra del, inne i sakristian,

syns den medeltida skråkantade sockeln. Sadeltaket är belagt med svartmålad falsad plåt. Tornets spira är kopparklädd. De rundbågiga fönsteröppningarna är försedda med brunmålade gjutjärnsbågar, sannolikt från ombyggnaden 1885. Vapenhuset har träfönster. Huvudingången är via vapenhuset i söder, men en ingång finns även på tornets södra sida samt på sakristians östra sida. Vapenhusets rundbågiga ingång består av en brunmålade pardörr i en ramkonstruktion och halvront överljusfönster. Ingången i tornet har en liknande utformning med överliggande kalkstenstavla med texten; **TORNET BYGDT OCH KYRKAN RESTAURERAD ÅR 1885 UNDER KONUNG OSCAR II:S REGERING**. Även sakristiedörren har en liknande utformning. Den utgör dock av ett enkelt dörrblad.

Interiör beskrivning

Långhusets golv består sedan reoveringen 2006 i sin helhet av polerade kalkstensplattor, då det tidigare gjutna golvet i bänkkvarteren ersattes med kalksten. Väggarna och valven är sedan 2006 vitkalkade. Kyrkorummet saknar innanfönster och de invändiga solbänkarna är försedda med ett avrinningssystem av zinkplåt för kondensen. I väster finns pardörrar till tornets bottenvåning med profilerade speglar. Liknande dörrar finns på södra sidan och leder till vapenhuset. Bänkarna är indelade i tre kvarter och består av öppna bänkar från 1885, nuvarande målning tillkom 2006. Predikstolen är placerad på norra sidan med uppgång från sakristian. Den inköptes till kyrkan 1699 och korgen är försedd med bilder av evangelisterna och Kristus. Den har omgjorts vid flera tillfällen och fick sin nuvarande färgsättning 1925. Ljudtaket nedtogs 1885 och finns förvarat i kyrkan. På triumfbågeväggen finns sedan 1925 en text; **JESUS KRISTUS ÄR DENSAMME IGÅR OCH IDAG OCH I ALL EVIGHET**. Denna rekonstruerades i samband med reoveringen 2006

Orgelläktaren i väster är rikt utformad och bärs upp av kvadratiska kannelerad pelare. Läktarbarriären är genombruten med gråmålade svarvade balusterdockor. Orgelläktaren nås via tornet. På orgelläktaren finns bevarade gradänger och bänkar från 1885. Orgeln är byggd 1886 av C Elfström, Ljungby. Fasaden är gråmålad med sparsam förgyllning.

Korets golv består av kalkstensplattor. Absiden är dekorerad av konstnären Yngve Lundström 1925. Altaret är av trä och rikt utformat med avfasade kannelerade hörn och målad front. Altaret och det ursprungliga altarkorset härstammar från 1787. På altaret står sedan 1925 en gipskopia av Thorvaldsens Kristusskulptur. Altarringen är rund med grå marmoreringsmålade speglar avdelade med pilastrar. Den ansluter mot ytterväggarna i söder och norr. Dopfunten är av polerad kolmårdsmarmor och härrör troligen från tiden vid ombyggnaden 1885. Liknande dopfuntar återfinns i Rönö och Östra Ny kyrkor.

Sakristian är belägen på korets norra sida och nås via en dörröppning från koret samt med direktingång från öster. Sakristians södra del är avdelad med en trävägg så att ett vindfång eller en mindre förstuga bildats. Såväl förstugan som sakristian har golv av breda obehandlade brädor. Väggarna är putsade förutom träväggen i söder. Det plana taket är vitmålat. Vid sakristians östra vägg finns en kalkstenshäll, där en kamin sannolikt varit placerad. I den sydvästra delen finns en trappa till predikstolen med ett grå- och svartmålat balusterräcke. Dörren utgörs av ett enkelt gråmålat dörrblad i ramkonstruktion med spegelindelning. Fönsteröppningarna är försedda med galler.

Vapenhuset är uppfört 1876 och är centralt beläget på södra långhusväggen och har golv av kvadratiska kalkstensplattor. Väggarna är vitputsade liksom det plana taket. Mot den södra väggen står uppställda gravhällar. Mellan vapenhus och långhus finns en pardörr i ramkonstruktion med profilerade speglar. Ytterdörren i söder har en gråmålad insida med enkel spegelindelning.

Tornet är uppfört 1885. Tornets bottenvåning har golv av kalkstenplattor. Till tornets övre våningar går en trätrappa med grå- och svartmålat räcke med svarvade balustrar. I bottenvåningen förvaras ett fragment av en runsten. I fönsternischen i väster finns en kalkstensplatta med följande inskription; GUDI TILLÄRA ANNO 1751 TILLÖKTES THENNA Ö HARGS KYRKIA PÅ WESTRA GATLEN 14 ALNAR O RYDBECK PAST. Den har ursprungligen varit placerad över västportalen. Första våningen har ett obehandlat trägolv, putsade väggar och tak med pärlspontpanel. I öster finns en dörr till orgelläktaren. På våningen över finns en mekanisk trampmaskin till klockorna. I öster finns en lucka till långhusvinden. Däröver finns klockvåningen. Kyrkan har två klockor, storklockan är gjuten 1744 av Magnus Hultman i Norrköping och lillklockan är gjuten 1842 av Mathias Rönnblom i Jönköping.

Långhusvinden nås via en lucka från tornet. Över valven finns bl a medeltida takkonstruktioner och fönsteröppningar bevarade på södra sidan.

KULTURHISTORISK BEDÖMNING

Kyrkan och kyrkogården med sin delvis medeltida bogårdsmur utgör tillsammans med de fd skolbyggnaderna en välbevarad kyrkomiljö som vittnar om kyrkplatsen som socknens tidigare centrum.

Kyrkogården

En kulturhistorisk bedömning av kyrkogården redovisas i separat rapport efter avslutad kyrkogårdsinventering.

Kyrkobyggnaden

Kyrkan representerar de små romanska sockenkyrkorna som under 1700- och 1800-talen byggts till och om allt efter befolkningsökningens behov och tidens varierande ideal. Kyrkans exteriör präglas framför allt av den förändring som skedde i och med arkitekt Emil Langlets omgestaltning 1885. Kyrkan har dock bevarat sin medeltida planform med absidkor. I interiören gör sig flera tidsskikt påmind, men även här dominerar 1885 års omdaning. Bänkinredningen med öppna bänkar från 1885 är bevarad. Under 1900-talets "historiska" smakrestaureringar ersattes de ofta av slutna bänkkvarter. Yngve Lundströms målningar i kor och absid utgör goda exempel på 1920-talets dekoreringskonst och har konsthistoriska värden.

Tornet har interiört i stort sett kvar sin ursprungliga karaktär från 1885, där finns även trampmaskinen bevarad för den mekaniska klockringningen.

I kyrkans östra del är det medeltida murverket bevarat och utgör en viktig kunskapskälla om medeltida stenbyggnadsteknik. Kyrkans byggnadshistoria är i alla delar inte klarlagd. Spårn över valven med bl a äldre bevarade takstolar utgör ett mycket intressant och värdefullt forskningsmaterial. Det är okänt om kyrkan haft dekorationsmålningar under äldre medeltiden. De spår av kalkmålningrester som framkom 1987 visar dock att kyrkan under 1400-talet varit försedd med ett enkelt kalkmåleri. 1751 års förlängning av långhuset mot väster är tydligt avläsbar på norra långhusväggens sockel.

Värt att uppmärksamma är även altarbordet med sitt ursprungliga kors. Korset har inte åtgärdats sedan det flyttades 1885 och har därigenom behållit spår av ålder och patina. Kyrkan är en av få kyrkor i länet som inte har försetts med innanfönster. Fönsternischerna försågs sannolikt vid 1885 års ombyggnad med avrinningsspår för kondens. Dessa utvecklades, sannolikt 1925, med ett nytt avrinningsystem tillverkat av zinkplåt.

Sammanfattning

- Kyrkans medeltida murverk och övriga medeltida byggnadsdetaljer, som t ex delar av takstolen, utgör värdefulla historiska dokument. Den synliga övergången på norra sidan mellan den medeltida kyrkan och 1700-talets förlängning är viktig för förståelsen av kyrkans byggnadshistoria.
- Kyrkan präglas i hög grad såväl exteriört som interiört av arkitekt Emil Langlets om- och tillbyggnad av kyrkan 1885. Hans tillägg liksom Yngve Lundströms målningar har ett konst- och arkitekturhistoriskt värde.

HÄNDELSELISTA

Förteckningen gör inga anspråk på att vara komplett. Den bygger enbart på nedan redovisade källor och kan i framtiden komma att revideras.

- 1150-1200 Nybyggnad – kyrka av sten med rektangulärt långhus och absidkor. Medeltidskyrkan är till största delen bevarad i öster, en del av en skråkantad kalkstenssockel på korets nordvägg samt två rundbågiga öppningar i långhusets sydvägg. (ÅN)
- 1400-1499 Ändring – ombyggnad. Tegelvalv slogs i kyrkorummet, återstår två valv i långhusets östra del. (ÅN)
- 1400-1499 Arkitekturbunden utsmyckning – kalkmålningar, troligen enkla ribbdekorationer. (GT)
- 1699 Specifika inventarier – predikstol inköptes av en bildhuggare i Norrköping, ombyggdes under 1700- och 1800-talen samt restaurerad 1925. (ÅN)
- 1712 Fast inredning – orgelverk byggt av socknens organist Carl Hindersson, ersattes av en ny 1786. (ÅN)
- 1726 Nybyggnad – sakristia, ersatte eventuellt en senmedeltida sakristia. Ombyggdes 1885. Eventuellt ombyggdes även koret. (ÅN, ÖLM)
- 1740-1759 Nybyggnad – sannolikt uppfördes en klockstapel på kyrkogården, vilken sedan revs 1885. (ÅN)
- 1744 Specifika inventarier – storklockan gjuten av Magnus Hultman, Norrköping. (ÅN)
- 1751 Ändring – ombyggnad, långhuset förlängdes i väster, den nya delen fick trätunnvalv. Ett trätorn eller takryttare på långhusets västra del revs. Murmästare Strobel och Nordberg, Norrköping. (ÅN)
- 1786 Fast inredning - orgelverk av Pehr Schiörlin, Linköping, försågs med ornament 1790, ersattes 1886 av en ny orgel. (ÅN)
- 1787 Fast inredning – altare med altaruppsats i form av ett förgyllt kors. Det senare skänkt av greve von Schwerin. (ÅN)
- 1790 Ändring - fast inredning – orgelfasaden försågs med förgyllda ornament av bildhuggare Beurling, Norrköping. Orgeln ersattes av en ny 1886, en del ornament finns bevarade. (ÅN)
- 1837 Ritning till nytt torn, av arkitekt J W Gerss. (Ej utfört) (ÅN)
- 1842 Specifika inventarier – lillklockan gjuten av Mathias Rönnholm, Jönköping. (ÅN)
- 1870-1899 Specifika inventarier – dopfunt av kolmårdsmarmor. (BR)

- 1876 Nybyggnad – Vapenhus på södra sidan. Osignerad ritning. (ATA)
- 1885 Nybyggnad – Torn, arkitekt Emil Langlet. (ATA, ÅN, SP)
- 1885 Ändring – ombyggnad, exteriör, sannolikt ny takplåt på långhuset och nya fönster. Sakristian ombyggdes. Arkitekt Emil Langlet. (ÅN)
- 1885 Ändring – ombyggnad, interiör, nya tegelvalv slogs i koret och långhusets västra del. Betonggolv inlades sannolikt i långhusets västra del. Ny öppen bänkinredning målad i ekimitation, ny altarprydnad, arkitekt Emil Langlet. (ÅN, GT)
- 1885 Arkitekturbunden utsmyckning – korabsiden blåmålades med små stjärnor (klöverbladskors) i guld samt bibelspråk på triumfbågen, övermålades 1925. (ÖC 21/12 1925)
- 1885 Teknisk installation - sannolikt kaminer, spår finns i sakristian samt på södra sidan vid koret. (K)
- 1886 Ändring – ombyggnad, interiör, nyuppförd läktarbarriär. (ÅN)
- 1886 Fast inredning - orgel byggd av Carl Elfström, Ljungby. Den ersatte orgeln från 1786. Senare renoverad 1925 och 1965. (ÅN)
- 1925 Arkitekturbunden utsmyckning – dekorativa målningar i kor, absid och vid triumfbågen, ommålning av den fasta inredningen, predikstol. Konstnär och teaterdekoratör Yngve Lundström, Stockholm. (ÅN)
- 1925 Ändring - fast inredning - orgeln från 1886 restaurerades. Renoverad även 1965. (BR)
- 1961 Vård/underhåll, exteriör. Omputsning med ädelputs, cementputs på socklarna. (ÖLM)
- 1965 Ändring - fast inredning – orgeln från 1886 renoverades. Tidigare renoverad 1925. (SP)
- 1981 Ändring - ombyggnad, interiör, omläggning av korgolvet, furugolvet ersattes av kalkstensplattor, bänkarna under läktaren togs bort, ommålning, rengöring av Yngströms målningar m.m. (ÖLM)
- 1981 Teknisk installation - elsystemet utbyttes samt elektrisk lucköppning. (SP)
- 1987 Arkeologisk undersökning med anledning av golvets omläggning, delar hittades av kyrkans äldsta golv, putsbitar med kalkmålningsrester m m samt en boplat från tiden före kyrkans byggande på 1100-talet. (ÖLM)
- 1987 Ändring - ombyggnad, interiör, omläggning av golv, trägolvet från 1880-talet i långhusets östra del angripet av hussvamp. Nytt kalkstengolv. Eventuellt borttogs en eller två bänkrader i koret. (ÖLM, SP, GT)
- 1994 Vård/underhåll, exteriör, nedskrapning av ädelputs, ommålning med silikatfärg, lagning och målning av plåttak, nya solbänkar av platsmålade plåt. (ÖLM)
- 2003-2007 Kulturhistorisk inventering av kyrkan och kyrkomiljön, utförd av Östergötlands länsmuseum på uppdrag av Linköpings stift.

- 2005 Renovering, exteriör, tornspirans kopparplåt ersattes av ny kopparplåt. Det är oklart huruvida kopparplåten härstammade från 1885 eller om den är omlagd senare. Lagning och avfärgning av tornmurarna. Peterson Restaureringskonsult, Linköping. (ÖLM)
- 2006 Renovering, interiör, cementgolvet i kyrkorummets västra del utbyttes mot kalkstensplattor, ommålning av murytor. Bänkarna ommålades, rengöring av Yngve Lundströms målningar i absid och kor. Bänkar borttogs vid sydingången samt längst i väster. Konservatorsarbeten på predikstolen. Peterson Restaureringskonsult, Linköping, Olof Gustavssons Måleri AB, Askeby. (AK)

Förkortningar

AK – Antikvarisk kontrollrapport, Invändig renovering Östra Hargs kyrka. Östergötlands länsmuseum 2006.

ATA - Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), Riksantikvarieämbetet

BR – Bebyggelseregistret - kulturhistorisk bebyggelseinformation, Riksantikvarieämbetet; www.bebyggelseregistret.raa.se

GT - Tagesson, Göran, Rapport i samband med arkeologisk undersökning av Östra Harg kyrka. ÖLM dnr 98/87

K - Kyrkan

SP – Muntliga uppgifter av konservator Sten Peterson, 2003

ÅN – Nisbeth, Åke, Östra Hargs kyrka, Linköpings stifts kyrkor, 961

ÖLM – Östergötlands länsmuseums topografiska arkiv

BEFINTLIGA SKYDDSFORMER

Kyrkan och kyrkogården är skyddade enligt Lagen om kulturminnen 4 kap.

Ö Harg kyrkomiljö, K112, är utvärderad som kulturhistorisk värdefull miljö i

kulturminnesprogrammet för Östergötland, utgivet av länsstyrelsen i Östergötlands län 1983.

KÄLLOR

Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), Riksantikvarieämbetet

Bebyggelseregistret - kulturhistorisk bebyggelseinformation, Riksantikvarieämbetet;

www.bebyggelseregistret.raa.se

Nisbeth, Åke, Östra Hargs kyrka, Linköpings stifts kyrkor, 1961

Ridderstad, Anton, Historiskt, Geografiskt och Statistiskt lexikon öfver Östergötland, A-N Norrköping 1877.

Sveriges Bebyggelse, Östergötlands län, del III, Uddevalla 1948.

Tagesson, Göran, Rapport i samband med arkeologisk undersökning av Östra Harg kyrka.

ÖLM dnr 98/87

Östergötland, landskapets kyrkor. Red. Ingrid Sjöström och Marian Ullén.

Forskningsprojektet Sockenkyrkorna. Kulturarv och bebyggelsehistoria.

Riksantikvarieämbetet 2004.

Östergötlands läns kalender 1872.

Östergötlands länsmuseums arkiv

Övriga inventeringar

Sedan 2002 pågående inventering av kyrkogårdar/begravningsplatser i Östergötlands län, utförs av Östergötlands länsmuseum.

Bogårdsmurar i Linköpings stift, Östergötlands län, Grenberger Byggnadsrestaureringskontor 2004.

Prästgårdsinventeringen i Östergötlands län, utförd av Östergötlands länsmuseum 1978.

Skolinventeringen i Östergötlands län, utförd av Östergötlands länsmuseum 1978.

Kartor

Häradsekonomisk karta 1868-1877, Skrukkeby

Ekonomisk karta, 1947 och 1982, blad 8F 6j Luestad, 8F 7j Östra Harg

Sammanställt av Östergötlands länsmuseum i november 2003, kompletterad 2007. Den kulturhistoriska värderingen är utförd i samverkan med Linköpings Stift 2003.